

Latvijas Transplantācijas centrs

Dr. med. Jānis Jušinskis, PSKUS Latvijas Transplantācijas centra vadītājs

Dr. Jānis Bicāns, PSKUS Latvijas Transplantācijas centra Nieru
transplantācijas nodaļas vadītājs, sertificēts transplantologs

DONORORGĀNU IEGUVE UN NIERU TRANSPLANTĀCIJA LATVIJĀ.

Kopā 1965 nieru transplantācijas (no tām dzīvie donori – 72)

Izdarītas:

*sirds transplantācijas – 24

*aknu transplantācijas – 1

*Aizkuņģa dziedzera vai tā daļas transplantācija – 3

Donororgānu ieguves brigāde 24/7/365:

- Transplantologi 2
 - Operāciju māsa 1
 - Transplantācijas koordinators 1
-
- Ja paredzēta aknu eksplantācija – nepieciešams vēl 1 ķirurgs;
 - Ja paredzēta sirds eksplantācija - nepieciešami 2 kardioķirurgi un operāciju māsa,

Donororgānu ieguves un transplantācijas etapi.

Donors:

- Nāves konstatācija; potenciālā donora identifikācija
- Juridiskie jautājumi un problēmas; donora piederīgie
- Medicīniskie lēmumi – kuri orgāni? – kāpēc? -kas? – kādā laikā? – secībā?
- Orgānu izņemšana – konservācija, saglabāšana;

Donororgāni – recipients:

- Saderība – kuram? – kāpēc?
- Recipients – stāvoklis?, attālums?, laiks?

Transplantācija:

- * Stāvoklis;
- * Imūnsupresija

Potenciālie orgānu donori:

- Pēc smadzeņu nāves konstatācijas;
- Pēc sirdsdarbības apstāšanās smadzeņu nāves konstatācijas laikā;
- Pēc sirdsdarbības-elpošanas apstāšanās (cirkulatorā nāve);

DONORORGĀNU IEGUVE

UZDEVUMS –

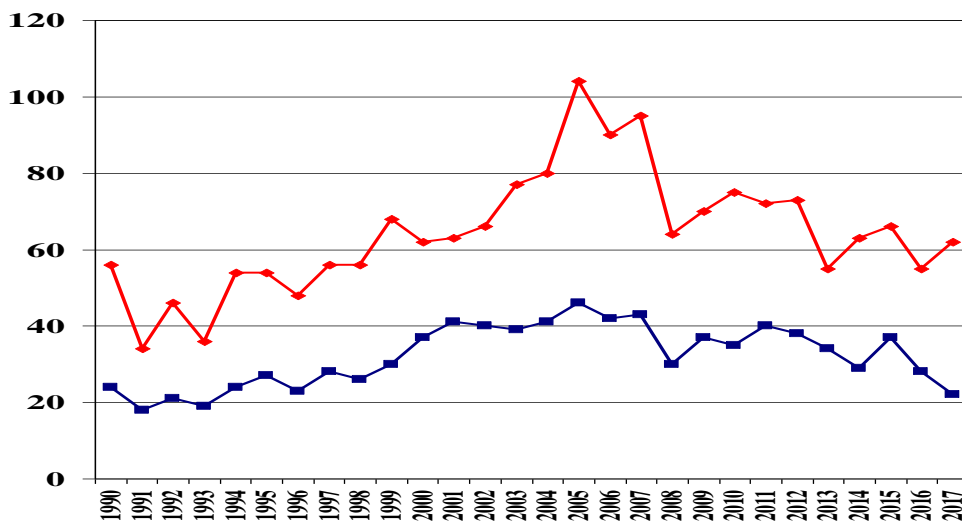
NO MIRUŠA ORGANISMA IEGŪT DZĪVOTSPĒJĪGU
ORGĀNU TO MINIMĀLI TRAUMĒJOT, KONSERVĒJOT SAGLABĀT.

ATJAUNOJOT ASINSRITI TO REANIMĒT UN PANĀKT
ILGTERMIŅA FUNKCIJU.

ĪPATNĪBA –

DARBS JEBKUROŠ APSTĀKĻOS, JEBKURĀ OPERĀCIJU ZĀLĒ

INFORMĀCIJA PAR POTENCIĀLIEM DONORIEM UN VEIKTĀS EKSPĻANTĀCIJAS

- Vidējais donoru vecums > 60 gadiem (2016. – 62)
- 65-70% - netraumatiska rakstura smadzeņu nāve
- ~ 15-20% - sirdsdarbības apstāšanās (pirms uzsāk smadzeņu nāves konstatāciju vai tās laikā)
- ~ 30% - ārpus Rīgas
- Donororgānu apmaiņa (2017.g.):
 - *sirds – no LV 2 (Lietuva)
 - *aknas – no LV 5 (Lietuva 4; Francija 1)

Interviju rezultāti (2017.G.):

- Informācija par potenciāliem donoriem – 62

Intervijas – 42;

Atbalsts - 22 (52%);

Noraidījums - 20 (48%);

Transplantācijas - 33

TRANSPLANTĀCIJAS PROCESU VAR SEKMĒT

- atbilstošu operāciju bloka un personāla pieejamība (aknu , plaušu, aizkuņģa dziedzera transplantācijas)
- atbilstošas intensīvās terapijas iespējas un apstākļi masīvas imūnsupresijas apstākļos
- transplantācijas centra izvietošana slimnīcā ar lielāko potenciālo donoru (neirotraumas, politraumas un neiroloģisko pacientu) koncentrāciju
- skaidra piekrišanas prezumpcija
- iespēja stacionēt pat tad, kad pacients jau ir miris un vienīgais stacionēšanas iemesls – potenciālais orgānu donors

Likums

Piekrišanas prezumpcija:

- Prioritāte ir recipientam
- Pamatā - altruisms
- Pozitīva solidaritāte, ja donors dzīves laikā nav izteicis savu viedokli
- Efektivitāte
- Nevienam nekaitējot, palīdzēt citiem

Likums

Katra cilvēka pienākums izdarīt izvēli un to dokumentēt:

- * piekrist vai noraidīt iespēju ziedot orgānu;
- * piekrist vai noraidīt iespēju saņemt orgāna transplantāciju;

Minimums – ģimenē pārrunāt (atcerēsimies – visi esam mirstīgi!)

Likums (ja nav pieejama dokumentēta izvēle)

Tuvākie piederīgie un kontaktpersonas e-veselībā:

Tiesības -

* ārstniecības iestādē saņemt informāciju par likumā noteikto piekrišanas prezumpciju un donororgānu ieguvi;

* ja ir informācija par mirušās personas dzīves laikā izteikto noraidošo attieksmi orgānu ziedošanai – nekavējoši rakstiski informēt ārstniecības iestādi;

Izglītība un organizācija

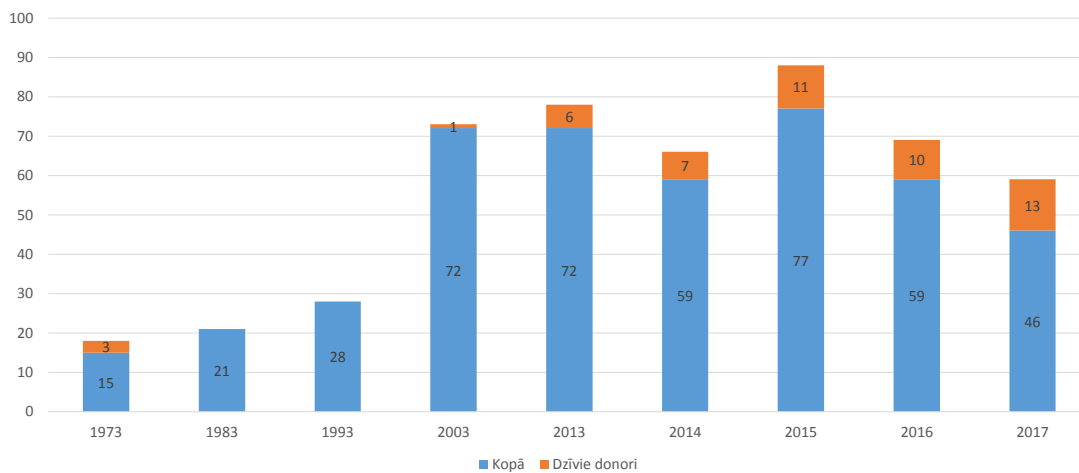
Transplantācija prasa visas sabiedrības uzmanības piesaisti!

- **Skolas programma**
 - Attīstīt un stiprināt pozitīvu attieksmi par ziedošanu
- **Pieaugušie**
 - Informācijas kampaņas, Personas dokumentu izsniegšana un maiņa, Autovadītāju apliecības un tehniskās apskates
 - Plašsaziņas līdzekļi
- **Medicīnas darbinieki**
 - Pozitīva attieksme orgānu ziedošanai
 - Procesa izpratne
 - Smadzeņu nāves izpratne
 - Pozitīvas ziņas par ziedošanu
 - Transplantācijas efekts recipientam
 - Izprast medicīniskos, ētiskos un likumdošanas aspektus par ziedošanas procesu

• **LATVIJAS IEDZĪVOTĀJI NIERES TRANSPLANTĀCIJU ĀRZEMĒS NEMEKLĒ!**

NIERU TRANSPLANTĀCIJA LATVIJĀ.

Don't take your organs to Heaven – Heaven knows we
need them here!

THANK YOU FOR YOUR ATTENTION!

